

Fredagskronikken

Ole-Andreas Elvik Næss er forsker ved Samfunns- og næringslivsforskning (SNF), Norges Handelshøyskole

Ole-Andreas Elvik Næss

Ola Kvaløy

Gøril Bjerkan

Karen Helene Simen Ulltveit-Moe

Simen Markussen

Alexander W. Cappelen

Mari Regge

Ole-Andreas Elvik Næss

Nordmenn vil at Oljefondet skal stemme grønnere

Jeg spurte 3000 nordmenn. Tre av fire svarer at Oljefondet bør påvirke selskapene til å bli enda grønnere og stemme for at oljeselskaper som Shell skal kutte utslipp.

● Det er lett å tenke seg at det er mektige direktører i dyre dresser som bestemmer over hva store selskap skal drive med. Men det er vanlige folk – spesielt oss nordmenn gjennom Oljefondet – som eier selskapene, og dermed egentlig bestemmer over dem.

Men ønsker vi å bruke makten vår til å påvirke de store selskapene? For eksempel ved å prøve å få forurensende selskap til å bli grønnere?

Jeg gjennomførte en spørreundersøkelse finansiert av Finansmarkedsfondet blant et representativt utvalg på nesten 3000 nordmenn for å få svaret på dette spørsmålet.

Resultatene er overveldende. Hele 77 prosent av de som har en mening om dette vil at Oljefondet skal påvirke selskapene til å bli grønnere. Det er et mindretall som ønsker at Oljefondet skal selge seg ut av forurensende selskap eller som ønsker at Oljefondet ikke skal gjøre noen tiltak overfor forurensende selskap.

Nordmenn svarer altså i tråd med finansforskning, som viser at eierne kan ha større påvirkning hvis de beholder forurensende aksjer for å påvirke selskapene i stedet for å selge seg ut.

Gjennom Oljefondet er vi nordmenn en av de største eierne i oljeselskapet Shell. Hvert år møtes alle eierne i Shell og stemmer over hva selskapene skal gjøre fremover. På fjorårets møte stemte 20 prosent av eierne for at Shell skulle redusere sine utslipp i tråd med Parisavtalen. Oljefondet stemte imot.

58 prosent av respondentene i undersøkelsen svarer at Oljefondet i år bør stemme for at Shell skal redusere sine utslipp. 12 prosent vil at Oljefondet derimot skal selge seg helt ut av Shell, mens de siste 30 prosentene vil at Oljefondet skal fortsette som før.

Det norske folk sier altså med tydelig stemme at Oljefondet bør stemme for å få Shell og andre selskap til å redusere sine utslipp.

Oljefondet fremstår nemlig ikke som en leder for grønn stemmegivning

← I år bør Oljefondet stemme for utslippskutt i Shell, skriver kronikkforfatteren. Nicolai Tangen, leder, og Carine Smith Ithenacho, eierskapsdirektør, begge i Nbim, som forvalter fondet. Foto: Ole Berg-Rusten/NTB

Oljefondet er vår alles felles pensjonskasse, og vi bør derfor i utgangspunktet være skeptisk til aktive eller aktivistiske investeringsstrategier. Men Oljefondet eier stort sett én til to prosent av de fleste selskapene, så en grønn stemme får ingen betydning med mindre minst 48 prosent av de andre eierne også stemmer grønt. Og siden andre eiere ofte er privateide fond og pensjonskasser som er kjent for å sette avkastning høyt, så er det uansett ikke sannsynlig at Oljefondet ville klart å overtale dem til å stemme for de mest ekstreme klimatiltakene.

Men vi kan kanskje klare å få selskapene til å droppe de forurensende prosjektene som bare er litt lønnsomme, og det er akkurat disse prosjektene det er mest samfunnsøkonomisk lønnsomt å droppe.

Norge er et lite land i en stor verden og klimatiltak fra små land har ofte liten effekt på verden som helhet. Men akkurat når det kommer til å bruke eiermakt til å gjøre selskapene grønnere så har Norge bedre muligheter til å få gjennomslag enn andre.

Vårt oljefond er jo verdens største statlige fond, og på listen bak oss følger stort sett fond fra ikke-demokratiske land i Midtøsten og Asia. Helt nede på 17. plass finner vi det nest største statlige fondet hjemmehørende i et demokrati. Vårt oljefond er ti ganger større enn dette fondet og har dermed ti ganger større eiermakt.

Oljefondet gjør i dag en utsøkt jobb innenfor de retningslinjene de får fra politikerne. Men politikerne bør notere seg at et stort flertall av det norske folk ønsker at vi i større grad bruker Oljefondet til å stemme for at selskapene skal bli grønnere.

Oljefondet fremstår nemlig ikke som en leder for grønn stemmegivning. I fjor stemte fondet også mot utslippskutt i andre store oljeselskap, som BP og Total-

Energies, selv om forslaget til utslippskutt i sistnevnte selskap både var frivillig og støttet av ISS, et selskap som gir råd til eiere om hvordan de bør stemme. Men Oljefondet stemte for utslippskutt i andre oljeselskap som Exxon og Chevron, så fondet er heller ingen direkte klimasinke.

Nå nærmer det seg tiden på året der eierne igjen skal møtes og stemme over hva selskapene skal gjøre fremover. Klimavennlige Shell-eiere har allerede begynt å samle troppene og har nå fått med seg mange av Europas største kapitalforvaltere på laget sitt for å stemme for at Shell skal redusere sine utslipp.

I år bør Oljefondet stemme for at Shell og de andre store oljeselskapene skal kutte sine utslipp.

Og politikerne bør først som sist ta innover seg at det norske folk ønsker at Oljefondet får strengere krav om å påvirke selskapene til å bli grønnere. Da kan vi bidra til å gjennomføre tiltak som har reell klimaeffekt til en lav kostnad, og Norge vil fremstå som den klimavinneren vi ønsker å være.

Debattansvarlig: Vidar Ivarsen
Telefon: 22 00 10 59
Sentralbord: 22 00 10 00
Epost: debatt@dn.no

Hovedinnlegg/kronikk:
Inntil 4500 tegn med mellomrom
Underinnlegg/replikk:
Inntil 1500 tegn med mellomrom
Legg ved portrettfoto

Allt stoff som leveres til Dagens Næringsliv må produseres i henhold til Vær varsom-plakaten. Dagens Næringsliv betinger seg retten til å lagre og utgi alt stoff i avisen i elektronisk form, også gjennom samarbeidspartnere. Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte innsendte manuskripter. Debattinnlegg honoreres ikke.

→ Mer debatt side 29-31